Sport4All

Engellilik ve Fiziksel Aktivite Algısı

Spor Yöneticileri İçin

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

SPOR İSTANBUL

Co-funded by the European Union

- Engelli Tanımları
- Engel Türleri ve Oluş Nedenleri
  - Doğum Öncesi Nedenler
  - Doğum Sırasındaki Nedenler
  - Doğum Sonrası Nedenler
- Görme Engelliliğin Tanımı ve Sınıflandırılması
  - Görme Engelliliğin Tanımı
  - Görme Engelliliğin Sınıflandırılması

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
SPOR İSTANBUL
ССОСИБ
Спортски савез особа са инвалидитетом Београд
NATATOR plivački klub
inspire TRANSFORMING LIVES TOGETHER
Co-funded by the European Union
Sport4All

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Engelli Tanımları

Dünyada engelli tanımı konusunda bir kavram kargaşası olduğu bilinmektedir. Yapılan engelli tanımları ülkelere, yasalara, yönetmeliklere, örgütlere ve hatta kişilere göre farklılık göstermektedir.

Engellilik üzerine Uluslararası örgütlerin yapmış oldukları tanımlar:

Dünya Sağlık Örgütü (WHO-World Health Organization) hastalık sonuçlarına dayanan, sağlık yönüne ağırlık veren tanımlama yaparken, Birleşmiş Milletler (UN-United Nations) ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO-International Labour Organization) toplumsal temelli bir yaklaşımla engellilik tanımı yapmışlardır.

Co-funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Engelli Tanımları

Yapılan tüm bu evrensel tanımlardan yola çıkarak engel ve engelliği aşağıdaki gibi tanımlamak mümkündür:

Doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duyusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle toplumsal yaşama uyum sağlama ve günlük gereksinimlerini karşılama güçlükleri olan ve korunma, bakım, rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyaç duyan kişi olarak tanımlanmaktadır.

Co-funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Engelli Tanımları

Ne kadar iyi bir tanım yapılırsa yapılsın, yapılan tanım kaçınılmaz olarak bir eksiklik içerdiği düşünülmektedir. Dolayısıyla engellilik tanımının yapılmasının zorunlu olduğu hallerde, yapılan tüm tanımların tüm engellileri kapsayıcı ve engelli lehine yorumlanması gerektiği açıkça bilinmelidir.

Co-funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Engel Türleri ve Oluş Nedenleri

Engel türleri; zihinsel engelli, işitme engelli, görme engelli, bedensel (ortopedik) engelli, dil ve konuşma engelli, ruhsal ve duygusal hastalığı, süreğen hastalığı, dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu olanlar olarak sekiz gruba ayrılmaktadır.

Co-funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Engel Türleri ve Oluş Nedenleri

Engel türlerini aşağıdaki gibi açıklayabiliriz:

- Zihinsel Engelli: Çeşitli derecelerde zihinsel yetersizliği olan kişilerdir. Zeka geriliği olan bireyleri tanımlamaktadır.
- İşitme Engelli: Tek veya iki kulağında tam veya kısmi işitme kaybı olan bireyleri tanımlamaktadır.

Co-funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Engel Türleri ve Oluş Nedenleri

- Görme Engelli: Tek veya iki gözünde tam veya kısmi görme kaybı veya bozukluğu olan bireyleri tanımlamaktadır. Görme kaybı ile birlikte göz protezi kullananlar, renk körlüğü, gece körlüğü (tavukkarası) olanlar da bu gruba girmektedir.
- Bedensel (Ortopedik) Engelli: Kas ve iskelet sisteminde yetersizlik, eksiklik ve fonksiyon kaybı olan bireyleri tanımlamaktadır. Kol, ayak, bacak, parmak ve omurgalarında kısalık, eksiklik, fazlalık, yokluk; hareket kısıtlığı, şekil bozukluğu, kas güçsüzlüğü, kemik hastalığı olanlar, felçliler, spastikler, serebral palsi ve spina bifida olanlar bu gruba girmektedir.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
SPOR İSTANBUL
ССОСИБ
Спортски савез особа са инвалидитетом Београд
NATATOR plivački klub
inspire TRANSFORMING LIVES TOGETHER
Co-funded by the European Union
Sport4All

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Engel Türleri ve Oluş Nedenleri

Dil ve Konuşma Engelli: Herhangi bir nedenle konuşamayan veya konuşmanın hızında, akıcılığında, ifadesinde bozukluk olan ve ses bozukluğu olan bireyleri tanımlamaktadır. İşittiği halde konuşamayanlar, gırtlağı alınanlar, konuşmak için alet kullananlar, kekemeler, afazi hastaları, dil-dudak, damak ve çene yapısında bozukluk olanlar bu gruba girmektedir.

Co-funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Engel Türleri ve Oluş Nedenleri

➢Ruhsal ve Duygusal Hastalığı Olanlar: Duygu, düşünce ve davranışlarındaki normalden farklı görüntüler nedeni ile günlük yaşam aktivitelerini tamamlamada, kişiler arası ilişkilerini devam ettirmede güçlük yaşayan bireyleri tanımlamaktadır. Depresyon ve şizofreni gibi hastalıklar bu gruba girmektedir.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
SPOR İSTANBUL
ССОСИБ
Спортски савез особа са инвалидитетом Београд
NATATOR plivački klub
inspire TRANSFORMING LIVES TOGETHER
Co-funded by the European Union
Sport4All

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Engel Türleri ve Oluş Nedenleri

- Süreğen Hastalık: Kişinin çalışma kapasitesinin ve fonksiyonlarının engellenmesine neden olan, sürekli bakım ve tedavi gerektiren hastalıkları tanımlamaktadır. Kan hastalığı, kalp damar hastalığı, solunum sistemi hastalığı, sindirim sistemi hastalığı, idrar yolları ve üreme yolları hastalığı, cilt ve deri hastalığı, kanser hastalığı, endokrin ve metabolik hastalıkları, sinir sistemi hastalıkları, HIV hastalıkları bu gruba girmektedir.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
SPOR İSTANBUL
ССОСИБ
Спортски савез особа са инвалидитетом Београд
NATATOR plivački klub
inspire TRANSFORMING LIVES TOGETHER
Co-funded by the European Union
Sport4All

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Engel Türleri ve Oluş Nedenleri

- Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu: Yedi yaşından önce başlayan, en az iki ortamda (ev, okul) altı ay süreyle yaşa ve gelişim seviyesine uygun olmayan dikkat eksikliği, aşırı hareketlilik, hiperaktivite ve dürtüsellik belirtileri görülen bireyler bu gruba girmektedir.

Co-funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Engel Türleri ve Oluş Nedenleri

Genel olarak bedensel, zihinsel ve duygusal olmak üzere üç ana başlığa ayırdığımız engelliliğe neden olan etmenleri doğum öncesi nedenler, doğum sırasındaki nedenler ve doğum sonrasındaki nedenler olarak üç başlıkta inceleyebiliriz.

Co-funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Engel Türleri ve Oluş Nedenleri

Doğum Öncesi Nedenler

Akraba evlilikleri, kromozom anormallikleri, metabolik bozukluklar, kan uyuşmazlığı, annenin sistemik hastalıkları, gebelik sırasında geçirilen hastalıklar, anne yaşı, sık ve çok doğum, ilaç alkol ve sigara kullanımı, radyasyona maruz kalma, yetersiz beslenme ve travmalar doğum öncesinde engelliliğe neden olan sebeplerdir.

Co-funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Engel Türleri ve Oluş Nedenleri

Doğum Sırasındaki Nedenler

Doğumun olacağı andan başlayıp doğum sonrası bebek 10 günlük oluncaya kadar geçen süreyi kapsar.

Doğumun geç ve güç olması, zor doğum nedeniyle bebekte meydana gelen zedelenmeler, sağlık personeli yardımı olmadan doğum yapma, sağlığa uygun olmayan doğum koşulları doğum sırasında engelliliğe sebep olan nedenlerdir.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
SPOR İSTANBUL
ССОСИБ
Спортски савез особа са инвалидитетом Београд
NATATOR plivački klub
inspire TRANSFORMING LIVES TOGETHER
Co-funded by the European Union
Sport4All

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Engel Türleri ve Oluş Nedenleri

Doğum Sonrası Nedenler

Beyin ve beyin zarı iltihaplanmaları, çocuk felci, çeşitli kaza ve travmalar (özellikle çocuğun yüksekten düşmesi), trafik kazaları, yüksek ateş, havale, şiddetli gribal enfeksiyonlar, zatürre, enfeksiyonlar, solunum yollarında ve organlarında meydana gelen ve beyni etkileyen iltihaplanmalar ve zehirlenmelerdir.

Co-funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Görme Engelliliğin Tanımı ve Sınıflandırılması

Görme Engelliliğin Tanımı

Görme engellilik; tek veya iki gözünde tam veya kısmi görme kaybı veya bozukluğu olan bireyleri tanımlamaktadır. Görme kaybı ile birlikte göz protezi kullananlar, renk körlüğü ve gece körlüğü (tavukkarası) olanlar da bu gruba girmektedir.

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Görme Engelliliğin Tanımı ve Sınıflandırılması

Görme Engelliliğin Sınıflandırılması

Görme engellilerin sınıflandırılması diğer engel guruplarından farklı yapılmaktadır. Bu sınıflandırmanın farklı yapılmasının nedeni bireylerin yaşamış oldukları görme kaybından dolayı maruz kaldıkları zihinsel ve bedensel kısıtlılıkların etkileridir.

Bu sınıflandırma; oluş zamanına göre, yasal, eğitsel ve sportif sınıflandırma olarak üç grupta yapılmaktadır.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
SPOR İSTANBUL
ССОСИБ
Спортски савез особа са инвалидитетом Београд
NATATOR plivački klub
inspire TRANSFORMING LIVES TOGETHER
Co-funded by the European Union
Sport4All

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Görme Engelliliğin Tanımı ve Sınıflandırılması

Oluş Zamanına Göre Sınıflandırma

Görme engellilik çok farklı nedenler sonucu meydana gelebilmektedir. Bu nedenler arasında yaralanmalar, zehirlenmeler, tümörler, diyabet, glokom, katarakt, trahom, retina dekolmanı gibi göz hastalıkları sayılabilir. Bireylerin görme engelli olmasında en yaygın ve sık kullanılan sınıflandırma, doğum öncesi, doğum sırası ve doğumdan sonrası meydana gelen sebepleri içeren sınıflandırmadır.

Co-funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Görme Engelliliğin Tanımı ve Sınıflandırılması

Yasal ve Eğitsel Açıdan Sınıflandırma

Yasal sınıflandırmada görme keskinliği ve görme alanı dikkate alınırken, eğitsel sınıflandırmada ise görme duyusunun öğrenmeye olan etkisi dikkate alınmaktadır.

Bu sınıflandırma ise kendi içerisinde üç farklı sınıflandırılmaya ayrılmaktadır.

Co-funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Görme Engelliliğin Tanımı ve Sınıflandırılması

Yasal ve Eğitsel Açıdan Sınıflandırma

- ✓ Hiç Görmeyenler: Bütün düzeltmelere rağmen iki gözle görmesi 1/10'dan ve görüş açısı 20 dereceden aşağı olan, eğitim öğretim çalışmalarında görme gücünden yararlanması mümkün olmayan kişilerdir.
- ✓ Az Görenler: Bütün düzeltmelere rağmen iki gözle görmesi 1/10 ile 3/10 arasında olan ve özel bir takım araç ve yöntemler kullanmadan eğitim öğretim çalışmalarında görme gücünden yararlanması mümkün olmayan kişilerdir.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ | SPOR İSTANBUL | ССОСИБ Спортски савез особа са инвалидитетом Београд | NATATOR plivački klub | inspire TRANSFORMING LIVES TOGETHER | Co-funded by the European Union | Sport4All

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Görme Engelliliğin Tanımı ve Sınıflandırılması

Yasal ve Eğitsel Açıdan Sınıflandırma

✓ Görme Yetersizliği Olanlar: Tüm düzeltmelere rağmen bireyin görmesindeki bozukluğun eğitim performansını olumsuz yönde etkilemesidir.

Co-funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Görme Engelliliğin Tanımı ve Sınıflandırılması

Sportif Açıdan Sınıflandırma

Bu sınıflandırma ise kendi içerisinde üç farklı sınıflandırılmaya ayrılmaktadır.

✓ B1: Tamamen göremeyen bireyleri ifade etmektedir. Bu bireyler ışık algısına sahip olabilirler ama herhangi bir mesafeden herhangi bir şekli ve nesneyi tanıyamazlar.

✓ B2: Bu guruptaki bireyler herhangi bir şekli ve nesneyi algılayabilirler, ancak bireylerin görme keskinliği 20/600'den daha iyi değildir. Bu bireylerin görme açıları görsel alanda 5 dereceden daha azdır.

Co-funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Görme Engelliliğin Tanımı ve Sınıflandırılması

Sportif Açıdan Sınıflandırma

✓ B3: Bu bireylerin görme açıları 5-20 derece arasındadır. Bireyler 20/600-60/600 görme gücüne ve kısmi görüşe sahiptir.

Co-funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

TEŞEKKÜRLER

Yararlanılan Kaynaklar

Koç, M. ve Diğerleri (2001). Gelişim ve Öğrenme, Ankara: Nobel Yayınları.

Letzelter, M.(1978). Trainingsgrundlagen, Rowohlt Verlag, Reinbek bei Hamburg.

Morehouse, E. L; Miller, T. A: Egzersiz Fizyoloji. C. V .(1973). Mosby Com. çev:Necati Akgün. Ege Üniversitesi Matbaası. Bornova.

Morgan, C. T. (1981). Psikolojiye Giriş Ders Kitabı, (Çev. Hüsnü arıcı vd), Ankara: Meteksan Yayınları

Muratlı, S.(1992). Antrenman Bilgisi Ders Notları.

Muratlı, S.(1992). Yüksek Lisans İleri Antrenman Bilgisi Ders Notları.

Muratlı, S.(1997). Çocuk ve Spor Bağırgan Yayımevi. Ankara.

Muratlı, S; Şahin, G; Kalyoncu, O. (2005). Antrenman ve Müsabaka, Yaylım Yayıncılık, İstanbul.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ | SPOR İSTANBUL | ССОСИБ Спортски савез особа са инвалидитетом Београд | NATATOR plivački klub | inspire TRANSFORMING LIVES TOGETHER | Co-funded by the European Union | Sport4All

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Yararlanılan Kaynaklar

Fidan, N. (1982). Öğrenme ve Öğretme Kuramlar-İlkeler-Yöntemler, Ankara: Tek ışık Matbaası.

Fidan, N. (1985). Eğitim Psikolojisi Okulda Öğrenme ve Öğretme, Ankara: Alkım Yayınları

Fidan, N. ve M. Erden (1998). Eğitime Giriş, İstanbul: Alkım Yayınları.

Fleck, J. S;Kraemer, J. W .(1987). Designing Resistance Traning Programs. Human Kinetics Books.

Fox, L. (1984). Edward: Sports Physiology. CBS College Publishing.

Gagne, R. M. ve L. J. Briggs (1974). Principles of Instructional Design, USA:Holt, Rinehart and Winston, Inc.

Harre, D .(1982). Principles of Sports Traning. Sportverlag Berlin.

Harre, D. (1979). Trainingslehre, Sportverlag Berlin.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ | SPOR İSTANBUL | ССОСИБ Спортски савез особа са инвалидитетом Београд | NATATOR plivački klub | inspire TRANSFORMING LIVES TOGETHER | Co-funded by the European Union | Sport4All

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Yararlanılan Kaynaklar

Prokop, L.(1983). Spor Hekimliği Giriş. Hekim Sporcu ve Antrenörler için 3. Düzenlenmiş baskı. Bayer Türk Kimya San Ltd. Şti. İstanbul.

Selçuk, Z. (2001). Gelişim ve Öğrenme, Ankara: Nobel Yayınları.

Senemoğlu, N. (1997). Gelişim Öğrenme ve Öğretim, Ankara: Ertem Matbaacılık.

Taşkıran, Y.(2016). Klasik Antrenman Teorisi, Ergün Yayınevi, İstanbul.

Ulusoy, A. (Editör) (2002). Gelişim ve Öğrenme, Ankara: Anı Yayıncılık

Ülgen, G. (1995). Eğitim Psikolojisi Birey ve Öğrenme, Ankara: Bilim Yayınları.

Ün, K. ve Ö. Demirel (1987). Eğitim Terimleri, Ankara: Şafak Matbaası.

Wade, C. ve C. Tavris (1990). Psychology, Second Edition, New York: Harper and Row.

Yaman, M.(1992). Çoşkuntürk, O. S: Sportif Performans Sınırları. Ankara.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ | SPOR İSTANBUL | ССОСИБ Спортски савез особа са инвалидитетом Београд | NATATOR plivački klub | inspire TRANSFORMING LIVES TOGETHER | Co-funded by the European Union | Sport4All

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.